

A TANÁCS AJÁNLÁSA**(2018. július 13.)****Spanyolország 2018. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Spanyolország 2018. évi stabilitási programját**

(2018/C 320/08)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikke (2) bekezdésére és 148. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak 5. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel a makrogazdasági egyensúlyhiányok megelőzéséről és kiigazításáról szóló, 2011. november 16-i 1176/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽²⁾ és különösen annak 6. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

tekintettel az Európai Tanács következtetéseire,

tekintettel a Foglalkoztatási Bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság véleményére,

tekintettel a szociális védelemmel foglalkozó bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdaságpolitikai Bizottság véleményére,

mivel:

- (1) A Bizottság 2017. november 22-én elfogadta az éves növekedési jelentést, amely elindította a gazdaságpolitikai koordináció 2018. évi európai szemeszterét. A Bizottság kellő figyelmet fordított az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság által 2017. november 17-én kihirdetett szociális jogok európai pillérére. Az Európai Tanács a 2018. március 22-i ülésén jóváhagyta az éves növekedési jelentés prioritásait. A Bizottság az 1176/2011/EU rendelet alapján 2017. november 22-én elfogadta a riasztási mechanizmus keretében készült jelentést is, amelyben Spanyolországot azon tagállamok közé sorolta, amelyek vonatkozásában részletes vizsgálatra kerül sor. A Bizottság ugyanezen a napon az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló tanácsi ajánlásra vonatkozó ajánlást is elfogadott, amelyet az Európai Tanács a 2018. március 22-i ülésén jóváhagyott. A Tanács 2018. május 14-én elfogadta az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló ajánlást ⁽³⁾ (a továbbiakban: az euroövezetre vonatkozó ajánlás).
- (2) Mivel Spanyolország pénzneme az euro, továbbá tekintettel a gazdasági és monetáris unió gazdaságainak szoros összefonódására, Spanyolországnak gondoskodnia kell arról, hogy teljeskörűen és megfelelő időben végrehajtsa az euroövezetre vonatkozó ajánlást, melyet az alábbi 1–3. ajánlás tükröz.
- (3) A Spanyolországra vonatkozó 2018. évi országjelentést 2018. március 7-én tették közzé. A Bizottság az országjelentésben értékelte a Tanács által 2017. július 11-én elfogadott országspecifikus ajánlások ⁽⁴⁾ és az előző években elfogadott országspecifikus ajánlások végrehajtása érdekében hozott intézkedéseket, valamint az Európa 2020 stratégia nemzeti szintre lebontott célkitűzései tekintetében Spanyolország által elért eredményeket. Az országjelentés emellett magában foglalta az 1176/2011/EU rendelet 5. cikke szerinti részletes vizsgálatot is, amelynek eredményeit szintén 2018. március 7-én tették közzé. Vizsgálata alapján a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy Spanyolországban makrogazdasági egyensúlyhiány áll fenn. Változatlanul sebezhetőséget okoz és határokon

⁽¹⁾ HL L 209., 1997.8.2., 1. o.

⁽²⁾ HL L 306., 2011.11.23., 25. o.

⁽³⁾ HL C 179., 2018.5.25., 1. o.

⁽⁴⁾ HL C 261., 2017.8.9., 1. o.

átnyúló jelentőséggel bír az állami és a magánszektor nagymértékű külső és belső adósságállománya a magas munkanélküliség összefüggésében. A 2013 óta többletet mutató folyó fizetési mérlegnek köszönhetően a külső egyensúly helyreállítása jól halad, amelyet alátámasztanak a kereskedelmi teljesítmény javítását szolgáló strukturális intézkedések. A nettó külső kötelezettségállomány azonban így is számottevő. A magánszektor adósságállománya is csökken a kedvező növekedési feltételek mellett, de a hitelállomány-leépítéssel tovább kell haladni. A jól működő pénzügyi szektor elősegíti a gazdasági tevékenységet. A nominális GDP erőteljes növekedése ellenére az államadósság GDP-hez viszonyított aránya csupán lassú ütemben csökken. A munkanélküliségi ráta továbbra is jelentős mértékben esett vissza, de még mindig nagyon magas, és a nagy fokú munkaerőpiaci szegmentáció gátolja a munkatermelékenység gyorsabb növekedését. A 2012 és 2015 közötti erőteljes reformlendületet követően az ajánlások végrehajtása terén korlátozottabb előrelépés történt. A jelenlegi gazdasági helyzet lehetőséget biztosít arra, hogy a spanyol gazdaság ellenállóképességének növelése és a termelékenység növekedésének fokozása céljából az ország kezelje a függőben lévő reformszükségeket.

- (4) Spanyolország jelenleg a Stabilitási és Növekedési Paktum korrekciós ágához tartozik. Spanyolország a 2018. évi stabilitási programja alapján – a Spanyolországnak a túlzott hiány helyzetének orvoslásához szükségesnek ítélt mértékű hiánycsökkentésre irányuló intézkedések meghozatalára való felszólításáról szóló, (EU) 2017/984 tanácsi határozatnak megfelelően – 2018-ra tervezi kiigazítani a túlzott hiányt⁽¹⁾. Az államháztartási egyenleg a tervek szerint tovább javul, és 2021-re a GDP 0,1 %-át kitevő többletet fog elérni. A 2018. évi stabilitási program tartalmazza a parlamentnek 2018. április 3-án benyújtott költségvetési tervezetben foglalt valamennyi intézkedést, valamint a 2018. április végén bejelentett kiegészítő intézkedéseket. A strukturális költségvetési egyensúlyként meghatározott középtávú költségvetési célt a 2018. évi stabilitási program időhorizontján belül nem tervezik elérni. A 2018. évi stabilitási program szerint a GDP-arányos államadósság 2018-ban várhatóan 97,0 %-ra, 2019-ben 95,2 %-ra, majd 2021-ben 89,1 %-ra csökken. A 2018. évi stabilitási program makrogazdasági feltételezései megalapozottak. Összességében az államháztartási hiányra vonatkozó célok tervezett elérése továbbra is az erős gazdasági kilátásokra és a nominális GDP-nél kisebb mértékben növekvő kormányzati kiadásokra támaszkodik. A költségvetési célok elérését fenyegető kockázatok a bevételeknek a Bizottság 2018. tavaszi előrejelzéséhez képest erőteljesebb növekedéséhez és a kiadások nagyobb mértékű visszafogásához, valamint további függő kötelezettségek lehetséges megjelenéséhez kapcsolódnak.
- (5) A Tanács az (EU) 2017/984 határozatában felszólította Spanyolországot, hogy 2018-ra szüntesse meg a túlzott hiányt, és mindenekelőtt biztosítsa, hogy a költségvetési hiány 2016-ban a GDP 4,6 %-ára, 2017-ben a GDP 3,1 %-ára, 2018-ban pedig a GDP 2,2 %-ára csökkenjen. A Tanács megítélése szerint az államháztartási egyenleg említett javulása összhangban állt a Bizottság 2016. tavaszi aktualizált előrejelzésével, amely szerint a strukturális egyenleg 2016-ban GDP-arányosan 0,4 %-kal romlik, 2017-ben és 2018-ban pedig egyaránt 0,5 %-kal javul. Spanyolország az (EU) 2017/984 tanácsi határozatban foglalt előírásoknak megfelelően 2017-ben a GDP 3,1 %-ának megfelelő államháztartási hiányt ért el. A Bizottság 2018. tavaszi előrejelzése szerint az államháztartási hiány 2018-ban a GDP 2,6 %-ára csökken, ami a GDP 0,4 %-ával meghaladja a 2018. évi stabilitási programban szereplő és a Tanács által meghatározott államháztartási hiánycélt. A 2018. évi stabilitási programhoz képest a Bizottság 2018. tavaszi előrejelzése szerint a kormányzati bevételek kisebb mértékben emelkednek, és némileg magasabb kiadások keletkeznek. A Bizottság 2018. tavaszi előrejelzése szerint a strukturális egyenleg a parlamentnek 2018. április 3-án benyújtott, 2018. évi költségvetési törvénytervezetben foglalt hiánynövelő intézkedések fényében 2018-ban várhatóan a GDP 0,3 %-ával romlik és 2019-ben csak kis mértékben fog javulni. Ezért a költségvetési kiigazítás 2018-ban, csakúgy mint a 2016 és 2018 közötti időszakra összesítve várhatóan nem lesz elégséges. Jóllehet a gazdasági expanzió támogatja a hiány csökkentését, ezt az előnyt nem használják fel az államháztartás strukturális megerősítésére. Ennek megfelelően Spanyolország 2018. évi aktualizált költségvetésterv-javaslatáról szóló véleményében a Bizottság megállapítja, hogy a terv nagy vonalakban megfelel a Stabilitási és Növekedési Paktum rendelkezéseinek, mivel a Bizottság 2018. tavaszi előrejelzése szerint a túlzott hiány kiigazítása időben megtörténik, de expanzív.
- (6) 2019 vonatkozásában, amennyiben megvalósul a túlzott hiány időben történő és tartós korrekciója, úgy Spanyolország a Stabilitási és Növekedési Paktum prevenció ágához és az átmeneti adósságszabály hatálya alá tartozik majd. Tekintettel Spanyolország 60 % feletti GDP-arányos államadósság-rátájára és a GDP-arányosan 2,3 %-os előre vetített pozitív kibocsátási résre, a nettó elsődleges államháztartási kiadások⁽²⁾ nominális növekedési rátájának legalább 0,3 %-kal kell csökkennie, összhangban a Stabilitási és Növekedési Paktum keretében közösen elfogadott kiigazítási követelménymátrix által előírt, a GDP 1,0 %-ának megfelelő strukturális kiigazítással. Ugyanakkor vannak arra utaló jelek, hogy a gazdaság kihasználatlan kapacitását alábecsülik. 2019-ben továbbra is Spanyolországban várható az egyik legmagasabb munkanélküliségi ráta az Unióban, amely – különösen a magánszektorban – visszafogja a bérnyomást, az infláció pedig várhatóan jóval 2 % alatt marad. Ez azt jelenti, hogy továbbra is megmarad a munkaerőpiaci pangás. Ezen túlmenően, még ha a kibocsátási rés valószínűsége

(1) HLL 148., 2017.6.10., 38. o.

(2) A nettó elsődleges államháztartási kiadás a teljes államháztartási kiadás, a következők kivételével: kamatkidadások, az uniós programokra fordított azon kiadások, amelyeket teljes mértékben ellentételeznek az uniós alapokból származó bevételek, valamint a munkanélküli ellátásokra fordított kiadások nem diszkrecionális változásai. A hazai finanszírozású bruttó állóeszköz-felhalmozás meghatározása négyéves időszakra való simítással történt. A diszkrecionális bevételi intézkedéseket, illetve a törvényben előírt bevételnövelést figyelembe veszik, a bevételi és a kiadási oldalon végrehajtott egyszeri intézkedéseket pedig nettósítják.

vonatkozó bizottsági értékelés nem is tartja a közösen megállapított módszertanon alapuló, kibocsátási résre vonatkozó becsléseket valószínűtlennek, Spanyolország tekintetében a reális kibocsátási rés meglehetősen széles tartományát jelzi. Ennek alapján helyénvalónak tűnik a GDP 0,65 %-ának megfelelő éves strukturális kiigazítás, amely a nettó elsődleges államháztartási kiadások 0,6 %-os maximális növekedési rátájának felel meg. A Bizottság 2018. tavaszi előrejelzése alapján változatlan szakpolitikai irányvonal esetén fennáll a kockázata annak, hogy 2019-ben jelentős lesz az eltérés az előírt költségvetési kiigazítási követelménytől. Ezenkívül Spanyolország 2019-ben várhatóan nem tesz eleget az átmeneti adósságszabály követelményeinek. Összességében a Tanács úgy véli, hogy Spanyolországnak készen kell állnia arra, hogy további intézkedéseket tegyen 2018-ban a megfelelés érdekében, valamint, hogy 2019-ben meg kell tennie a szükséges intézkedéseket a Stabilitási és Növekedési Paktum rendelkezéseinek való megfelelés biztosítása érdekében. Az esetleges többletbevételeknek az adósságráta további csökkentése érdekében történő felhasználása prudens megközelítést tükrözne.

- (7) Emellett az (EU) 2017/984 határozatban a Tanács arra is felszólította Spanyolországot, hogy hozzon intézkedéseket költségvetési keretrendszerének javítására annak érdekében, hogy növelje a költségvetési céloktól való eltérések megelőzésére és korrekciójára szolgáló mechanizmusok automatizmusát, valamint erősítse meg a stabilitási törvény kiadási szabályának a költségvetési konszolidációhoz való hozzájárulását. A 2018. évi stabilitási program azonban nem számol be a hazai kiadási szabály megerősítésére irányuló tervekről. Olyan intézkedésekről sem tesz említést, amelyek törvényi úton fokoznák a korrekciós és prevenciók mechanizmusok automatizmusát. A Tanács arra is felszólította Spanyolországot, hogy tegyen intézkedéseket a közbeszerzési szakpolitikai keret javítása érdekében. Spanyolország 2017 novemberében haladást ért el a közbeszerzési szerződésekre vonatkozó új törvény elfogadása terén. Az új jogszabályok azonban csak akkor javíthatják a közbeszerzés hatékonyságát és átláthatóságát, ha azokat az új irányítási struktúra létrehozásával és a közbeszerzési eljárások ellenőrzési mechanizmusainak megerősítésével gyorsan és ambiciózusan hajtják végre valamennyi kormányzati szinten. Mindenekelőtt a közeljövőben elfogadásra kerülő nemzeti közbeszerzési stratégiának meg kell határoznia az új struktúrák keretében elvégzendő előzetes és utólagos ellenőrzéseket. 2017 júniusában a kormány megbízta a független költségvetési hatóságot, hogy egyes közszektorbeli támogatásokra vonatkozóan hajtja végre a közkiadások felülvizsgálatát. A Bizottság nyomon követi a felülvizsgálat végrehajtását, amely várhatóan 2019 elejére készül el.
- (8) Spanyolország 2018. április 27-én benyújtotta 2018. évi nemzeti reformprogramját és 2018. évi stabilitási programját. A kapcsolódási pontok figyelembevétele érdekében a két program értékelésére egyidejűleg került sor.
- (9) A 2014 és 2020 közötti időszakra vonatkozó európai strukturális és beruházási alapok programozását a vonatkozó országspecifikus ajánlások figyelembevételével alakították ki. Az 1303/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽¹⁾ 23. cikke szerint, amennyiben az a vonatkozó tanácsi ajánlás végrehajtásának elősegítése érdekében szükséges, a Bizottság kérheti egy tagállamtól, hogy vizsgálja felül partnerségi megállapodását és releváns programjait, és javasoljon azokhoz módosításokat. A Bizottság az európai strukturális és beruházási alapok eredményességét és a gondos gazdasági irányítást összekapcsoló intézkedések alkalmazására vonatkozó iránymutatásokban további részletekkel szolgált arról, hogyan alkalmazná az említett rendelkezést.
- (10) Spanyolországban továbbra is erőteljes ütemben nőtt a foglalkoztatás, amit a korábbi munkaerőpiaci reformok hatása és a bércsökkenés is alátámaszt. A munkanélküliségi ráta továbbra is csökken, azonban még mindig jelentős mértékben meghaladja az országban a válság előtt uralkodó szintet, és a legmagasabbak között van az Unióban. Ily módon számottevő a kiaknázatlan készségek mértéke, különösen a fiatal munkanélküliek körében. A több mint egy éve munkaviszonyban nem lévő munkanélküliek aránya csökken, de továbbra is ők teszik ki az összes munkanélküli 44,5 %-át. Spanyolország számos szakpolitikai kezdeményezést elfogadott, amelyek célja a tartósan munkanélküli személyek egyéni támogatásának kiterjesztése, valamint a fiatalok munkaerőpiacra való belépésének és foglalkoztathatóságának javítása, elsősorban az ifjúsági garancia kedvezményezettjei számának növelése révén. Ezen intézkedések hatékonysága a regionális állami foglalkoztatási és szociális szolgálatok azon, csak lassú ütemben javuló képességétől függ, hogy tudnak-e személyre szabott támogatást nyújtani az álláskeresőknél. Lehetőség van a munkáltatókkal való szorosabb együttműködésre is, mégpedig a foglalkoztatási szolgálatok által kezelt betöltendő álláshelyek arányának növelése, az álláskeresők eredményesebb profilalkotása, valamint a munkáltatók készségeinek és a munkaadók igényeinek jobb megfeleltetése révén. Mindemellett fenn kell tartani a foglalkoztatási és szociális szolgálatok közötti koordináció javítására irányuló erőfeszítéseket, amelyeknek köszönhetően 2017-ben sikerült némi haladást elérni.

⁽¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2013. december 17-i 1303/2013/EU rendelete az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra, a Kohéziós Alapra, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó közös rendelkezések megállapításáról, az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról és az 1083/2006/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 347., 2013.12.20., 320. o.).

- (11) A határozott idejű szerződéssel rendelkező munkavállalók aránya a legmagasabbak között van az Unióban, és e munkavállalók többnyire a fiatalok és az alacsony képzettségűek köréből kerülnek ki. A határozott idejű szerződések gyakran rövid távra szólnak, és ritkán szolgálnak ugródeszkaként az állandó foglalkoztatás irányába. Széles körben – többek között a szezonális vagy ciklikus tevékenységeket kevésbé igénylő ágazatokban is – elterjedt használatuk hátráltathatja a termelékenység gyorsabb növekedését, és gyakran a szociális ellátásokra való alacsonyabb jogosultságokkal és a szegénység magasabb kockázatával párosul. Míg a határozatlan idejű munkaszerződések az elmúlt két évben a foglalkoztatás nettó növekedésének százalékos arányában növekedtek, további intézkedésekre van szükség a határozott idejű munkaszerződések határozatlan időre történő alakításának ösztönzéséhez. A munkaerő-felvétel ösztönzését szolgáló rendszer továbbra is töredezett, és nem célozza hatékonyan a határozatlan idejű munkaviszony népszerűsítését. Spanyolország tervet fogadott el annak érdekében, hogy csökkentse a közszférában a határozott idejű munkaszerződések alkalmazásának mértékét. E terv végrehajtása csak most kezdődik, és a 2019-re kitűzött 8 %-os cél eléréséhez fel kell gyorsulnia. A munkaügyi felügyelőségek nagyobb kapacitással és hatékonysággal küzdenek a határozott idejű munkaszerződésekkel való visszaélés ellen, aminek következtében egyre több határozott idejű munkaszerződést határozatlan idejűvé alakítottak át. Úgy tűnik azonban, hogy ez nem tántorítja el a munkáltatókat attól, hogy továbbra is széles körben használják a határozott idejű szerződéseket. A foglalkoztatás minőségének megvitatása céljából 2017 elején létrehozott háromoldalú kerekasztal még nem tett konkrét javaslatokat. A szociális partnereket az elmúlt időszakban jobban bevonták a szakpolitika kialakításába, de ez még tovább javítható.
- (12) A gazdasági növekedés és a munkahelyteremtés hozzájárul egyfelől ahhoz, hogy egyre kevesebben legyenek kitéve a szegénység és a társadalmi kirekesztődés kockázatának, de arányuk még így is az uniós átlag felett marad, másfelől pedig hozzájárul a jövedelmi egyenlőtlenségek csökkentéséhez. Az aktív keresők körében tapasztalt szegénység különösen az ideiglenes vagy részmunkaidős szerződéssel rendelkező tagokból álló háztartásokban jellemző. A gyermekek szegénységi rátája – bár csökkenő tendenciát mutat – továbbra is nagyon magas. A nyugdíjon kívüli szociális transzfereknek a szegénység csökkentésére gyakorolt hatása az uniós átlag alatt van és csökkenő tendenciát mutat. A garantált jövedelmi rendszereket az egyes régiók között a hozzáférés terén fennálló nagy különbségek jellemzik, valamint az, hogy a nemzeti rendszer több alrendszerre oszlik, amelyek az álláskereső eltérő kategóriáit célozzák, és különböző közigazgatási szervek irányítása alatt állnak. Ennek következtében számos rászoruló nem részesül támogatásban. A nemzeti és regionális garantált jövedelmi rendszerek hatékonyságát értékelő közelmúltbeli tanulmányt követően még mindig nem került sor cselekvési terv elfogadására. Az egyetemes társadalombiztosítási kártya rendszerének elindítása átláthatóbbá teszi a szociális ellátásokat, és megkönnyíti a részvételt a kapcsolódó aktivizálási intézkedésekben, bár nem foglalkozik közvetlenül a meglévő rendszerek gyengeségeivel. A családi ellátások hatékonysága is alacsony, a lefedettség pedig egyenetlen. A spanyol nyugdíjrendszer fontos szerepet játszik az idős emberek életminőségének fenntartásában, és így módon a fiatalabb generációkhoz viszonyítva esetükben jóval kisebb a szegénység kockázata. A jelenlegi nyugdíjak a bérekhez viszonyítva a legmagasabbak között vannak az Unióban. Az idősödésről szóló, a közeljövőben megjelenő 2018. évi jelentés és a nyugdíjak megfelelőségéről szóló jelentés⁽¹⁾ előrejelzései szerint a 2011. és 2013. évi reformok hosszú távon hozzájárultak a nyugdíjak fenntarthatóságának és viszonylagos megfelelőségének biztosításához. A nyugdíjak növekedése azonban, csakúgy, mint a 2018. évi költségvetési tervezet elfogadási folyamata során javasolt fenntarthatósági tényező elhalasztása, megkérdőjelezi az említett reformok iránti elkötelezettséget. Ugyanakkor nem kezelik a jövőbeli nyugdíjasok jövedelmének megfelelőségével kapcsolatos fő kihívást, ami elsősorban a magas munkanélküliségi rátához és a munkaerőpiac szegmentációjához kapcsolódik.
- (13) A spanyol cégek innovációs kapacitását jellemző gyengeségek kezelése javíthatná termelékenységüket. Az innovációs teljesítményt és a termelékenység növekedését gátolja a kutatásba és fejlesztésbe történő beruházások tartósan visszafogott szintje, ami miatt nem valószínű, hogy teljesíthető az Európa 2020 stratégia 2 %-os nemzeti kutatási és fejlesztési intenzitási célértéke. Ezt a tendenciát erősíti a kutatásra és fejlesztésre szánt állami költségvetés alacsony és csökkenő végrehajtási aránya. Bár a nemzeti kutatási és innovációs politika irányítását részben az új állami kutatási ügynökség racionalizálta, a szakpolitikák kialakítása, végrehajtása és értékelése terén zajló nemzeti-regionális koordináció továbbra is gyenge. A támogatási programok és szakpolitikák hatékonyságának szisztematikus értékelésére szolgáló értékelési kultúra kialakítása lehetővé tenné a szakpolitikák megismertetését és szinergiákat teremtené a kormányzati szintek között.
- (14) A spanyol vállalkozások korlátozott innovációs kapacitása a készségkereslet és -kínálat közötti összhang hiányával is magyarázható, amely negatívan befolyásolja a termelékenységnövekedés hosszú távú potenciálját. Spanyolországban a munka világában széles körben elterjedt az alul- és a túlképzettség problémája. Annak ellenére, hogy az elmúlt évtizedben jelentősen javult a helyzet, a korai iskolaelhagyók aránya jóval meghaladja az uniós átlagot. Az oktatási eredményekhez hasonlóan e téren is jelentős különbségek mutatkoznak a régiók között, ami befolyásolhatja az esélyegyenlőséget. Az ezen egyenlőtlenségek kezelésére irányuló célzott programok eddig csak korlátozott hatást értek el. Az oktatási rendszer mélyreható reformjára irányuló nemzeti szociális és politikai paktum még tárgyalási szakaszban van. Támogatni kell a tanárok szakmai fejlődését a határozott idejű

⁽¹⁾ Európai Bizottság (2018), A nyugdíjak megfelelőségéről szóló 2018. évi jelentés: az időskori jövedelmek jelenlegi és jövőbeli megfelelősége az EU-ban, I. kötet és II. kötet, a szociális védelemmel foglalkozó bizottság (SPC) és az Európai Bizottság (DG EMPL) által készített közös jelentés, az Európai Unió Kiadóhivatala, Luxembourg, 2018.

munkaszerződések számának csökkentése és a képzésükhöz szükséges erőforrások növelése révén. Mindezzel párhuzamosan a felsőfokú végzettséggel rendelkezők különösen nehezen találnak megfelelő, stabil munkahelyeket a munkaerőpiacon. Az oktatás és az üzleti élet közötti szorosabb együttműködés elősegítheti a fiatal diplomások munkaerőpiacra való bejutását, miközben biztosítja a vállalkozások számára az innovációs kapacitásuk növeléséhez szükséges készségeket is. Ebben az összefüggésben az új nemzeti digitális stratégiára irányuló javaslat elismeri a digitális készségek javításának szükségességét. A kihívások az információs és kommunikációs technológiák terén jártas szakemberek alacsony számához, valamint az oktatási rendszer digitális készségek fejlesztésében játszott szerepének előmozdításához kapcsolódnak. A munkavállalók digitális készségek terén történő átképzése azt is lehetővé tenné, hogy a spanyol vállalkozások versenyképesek maradjanak az egyre inkább digitalizált gazdaságban.

- (15) Az üzleti környezetben tapasztalt szabályozási különbségek szintén szerepet játszanak a termelékenység korlátozott mértékű növekedésében. A jelenlegi körülmények között az üzleti környezetben tapasztalt szabályozási különbségek és korlátozások hozzájárulnak a magas árak fenntartásához, a vállalatok és a munkavállalók földrajzi mobilitásának csökkentéséhez és a termelékenység növekedésének fékezéséhez. Az e kihívás megoldását célzó, a piac egységességéről szóló törvényt csak részben hajtották végre. Javítani kell a törvény regionális és helyi szintű végrehajtásának nyomon követését, és meg kell erősíteni az ágazati konferenciák szerepét. Az említett törvény bevezette azt az elvet, hogy bizonyos követelményeknek a terület egy részén való megfelelés lehetővé tenné a vállalkozások számára, hogy az egész területen működjenek. Az Alkotmánybíróság számos 2017-ben kihirdetett ítéletben kimondta, hogy ez az elv semmi abban az esetben, ha a gazdasági tevékenységhez való hozzáférésre vagy annak gyakorlására vonatkozó közös vagy egyenértékű minimumszabályok hiányoznak. Ezen ítéletek fényében a következetes közös vagy egyenértékű szabványok létrehozása a teljes területen hozzájárulhat a szóban forgó törvény célkitűzéseinek megvalósításához. Emellett a végrehajtás minden szakaszában javítani kell a kormányzat különböző szintjei közötti együttműködést, hogy hatékonyabban lehessen kezelni a szétagoltság vállalkozásokra gyakorolt káros hatásait. Fel kell gyorsítani a minőségi jogalkotással foglalkozó bizottság munkáját, amelyet azért hoztak létre, hogy a jogszabályokat összhangba hozzák a szolgáltatásokra vonatkozó uniós vívmányokkal. Az egyes szabályozott szakmákat, például az építőmérnököket és építészeket érintő korlátozásokra a 2017 januárjában elfogadott szolgáltatási csomag is rámutatott, és ezek kezelésére eddig nem hoztak konkrét intézkedéseket.
- (16) Általánosságban elmondható, hogy az intézmények minőségének javítása fokozhatja a spanyol gazdaság iránti bizalmat, és felerősítheti a termelékenység növekedésének fokozására elfogadott intézkedésekből származó előnyöket. Előrelépés történt a politikai pártok finanszírozásának átláthatósága, valamint a vagyonyilatkozatok és az összeférhetlenség közzététele terén. Az üzleti környezet hasznára váltak a korrupció elleni küzdelem terén elért eredmények is, bár ezen a területen továbbra is maradtak fenn aggályok. Az igazságszolgáltatási rendszer függetlenségének megítélése a polgárok és a vállalkozások körében is javult. Folyamatban vannak az igazságszolgáltatási rendszer hatékonyságának további javítására irányuló erőfeszítések, és tovább kell vinni kell azokat. Bár e tág területen történt némi előrelépés, a kormányzat valamennyi szintjén továbbra is kihívást jelent az intézményekbe vetett bizalom erősítése.
- (17) A közlekedési, energia- és vízgazdálkodási infrastruktúra további fejlesztése előmozdítaná a területi kohéziót, a közös piacba való eredményesebb integrációt és a termelékenység növelését. A határokon átnyúló közlekedési és energiahálózatok, valamint a vízgazdálkodási infrastruktúra terén még nem valósult meg elegendő beruházás. Eredményesebben ki lehetne használni a személy- és teherszállítási vasúti infrastruktúrákat. A Spanyolországban, Portugáliában és Franciaországban meglévő különböző nyomtávok kritikus akadályt jelentenek a vasúti összeköttetés javítása szempontjából, bár a közelmúltban elkészültek a nemzetközileg elterjedt szabványos nyomtávot használó új szakaszok. Hiányosságok tapasztalhatók az Atlanti-óceán és a Földközi-tenger partvidékén található fő kikötők és a szárazföldi ipari területek közötti tehervasúti összeköttetések terén is. Az elégtelen összeköttetés akadályozza továbbá a szorosabb integrációt az Unió villamosenergia- és gázpiacain. További infrastrukturális beruházásokra van szükség a vízgazdálkodás javítása érdekében, például a szennyvíz-kezelés, a hálózatokban való szivárgás csökkentése és a vízellátás javítása érdekében. Ez környezeti, gazdasági és társadalmi előnyökkel járna Spanyolország számára.
- (18) A 2018. évi európai szemeszter keretében a Bizottság átfogóan elemezte a spanyol gazdaságpolitikát, és az elemzést közzétette a 2018. évi országjelentésben. A Bizottság értékelte továbbá a 2018. évi stabilitási programot, a 2018. évi nemzeti reformprogramot, valamint az előző években Spanyolországban címzett ajánlások végrehajtása érdekében hozott intézkedéseket. A Bizottság figyelembe vette nemcsak azoknak Spanyolország fenntartható költségvetési, valamint társadalom- és gazdaságpolitikája szempontjából mutatott jelentőségét, hanem azt is, hogy milyen mértékben felelnek meg az uniós szabályoknak és iránymutatásoknak, tekintve, hogy az Unió átfogó gazdasági kormányzását az uniós szempontoknak a leendő tagállami döntésekbe való beépítésével kell megerősíteni.
- (19) Ezen értékelés fényében a Tanács megvizsgálta a 2018. évi stabilitási programot, és véleményét ⁽¹⁾ különösen az alábbi 1. ajánlás tükrözi.

⁽¹⁾ Az 1466/97/EK rendelet 5. cikkének (2) bekezdése szerint.

- (20) A Bizottság által elvégzett részletes vizsgálat és ezen értékelés fényében a Tanács megvizsgálta a 2018. évi nemzeti reformprogramot és a 2018. évi stabilitási programot. A Tanácsnak az 1176/2011/EU rendelet 6. cikke szerinti ajánlásait az alábbi 1–3. ajánlás tükrözi,

AJÁNLJA, hogy Spanyolország 2018-ban és 2019-ben tegyen intézkedéseket a következők érdekében:

1. Biztosítsa – többek között a költségvetési és közbeszerzési keretek valamennyi kormányzati szinten történő érvényesítését célzó intézkedések révén – a túlzothiany-eljárás keretében az (EU) 2017/984 tanácsi határozattal kiadott felszólításnak való megfelelést. Ezt követően biztosítsa, hogy a nettó elsődleges államháztartási kiadások nominális növekedési rátája 2019-ben ne haladja meg a 0,6 %-ot, ami a GDP 0,65 %-ának megfelelő éves strukturális kiigazításnak felel meg. A többletbevételeket használja fel az államháztartás adósságának csökkentésére.
2. Biztosítsa, hogy a foglalkoztatási és szociális szolgálatok többek között a munkáltatókkal való jobb együttműködés révén képesek legyenek hatékony támogatást nyújtani az álláskeresők számára. Segítse elő a határozatlan idejű munkaszerződések irányába történő átmenetet. Javítsa a családtámogatást és növelje a garantált jövedelmi rendszerek hatékonyságát, mégpedig a lefedettségben mutatkozó különbségek problémájának kezelése, a nemzeti programok rendszerének egyszerűsítése és a regionális rendszerekhez való hozzáférés feltételei tekintetében fennálló eltérések csökkentése révén. Szorítsa vissza a korai iskolaelhagyást és az oktatási eredmények regionális eltéréseit, különösen a diákok és a tanárok célzottabb támogatása révén.
3. Növelje a kutatásra és innovációra irányuló közberuházásokat, és rendszeresen végezze el az e területre vonatkozó támogatási politikák értékelését annak érdekében, hogy azok hatékonyan működjenek. Fokozza az oktatás és a vállalkozások közötti együttműködést a készségkereslet és -kínálat között fennálló összhanghiány csökkentése érdekében. Folytassa a piac egységességéről szóló törvény végrehajtását, mégpedig a közigazgatási szervek közötti együttműködés javítása, valamint annak biztosítása révén, hogy a gazdasági tevékenységekhez – különösen a szolgáltatások esetében – való hozzáférést és azok gyakorlását szabályozó előírások a kormányzás minden szintjén összhangban legyenek az említett törvény elveivel.

Kelt Brüsszelben, 2018. július 13-án.

a Tanács részéről
az elnök
H. LÖGER